

Bijlage 4: Handleiding debat

Het voeren van een debat

Toelichting:

Bij het beargumenteren van een standpunt en het beoordelen van de argumentatie van een ander, met inbegrip van discussiëren, worden de voorwaarden beschreven waaronder je goed met elkaar kunt discussiëren. Bij een discussie gaat het erom naar elkaars bijdragen in het gesprek te luisteren en daarop te reageren. Het debat is een speciale vorm van discussiëren. De deelnemers van het debat bestrijden op basis van argumenten elkaars standpunten over een stelling. Het debat verloopt volgens een bepaald vastliggend patroon. De bedoeling is dat de verschillende standpunten over een onderwerp duidelijk worden.

Een stelling moet altijd duidelijk en voor maar één uitleg vatbaar zijn. Anders loop je het risico dat je over verschillende standpunten praat. Een stelling is een uitspraak over een bepaald onderwerp of over een persoon.

Een stelling moet discutabel zijn, dat wil zeggen dat de meningen verdeeld zijn. Anders valt er niets te discussiëren. Een debat verloopt volgens een bepaalde structuur. Er zijn drie ronden. In de eerste ronde wordt door beide partijen hun standpunt over de stelling naar voren gebracht. In de tweede ronde mogen de twee partijen op elkaars argumenten reageren. In de slotronde geeft elke partij een samenvatting van zijn standpunt of vat de gespreksleider de discussie samen.

Naast de debaters is er een onafhankelijke gespreksleider, die erop toeziet dat de regels van het debat nagevolgd worden. Daarnaast is er een tijdwaarnemer nodig, een jury, een aantal verslagleggers en natuurlijk het publiek.

Rol gespreksleider:

- leidt het debat in
- ziet er op toe dat de spelregels worden nageleefd.
- geeft de mensen het woord
- is verantwoordelijk voor het goed verlopen van het debat zonder er zelf aan deel te nemen.

Rol van de tijdwaarnemer:

- Houdt voor de gespreksleider de tijd in de gaten

Rol van de verslagleggers:

- zorgen ervoor dat er twee borden zijn voor de eerste ronde
- * verslaglegger 1 schrijft de argumenten vóór op het bord
- * verslaglegger 2 schrijft de argumenten tegen op het andere bord

Rol van de juryleden

- bij de eerste ronde: schrijven de argumenten voor en tegen op en vergelijken die met de verslagleggers
- bij de tweede ronde: noteren in trefwoorden de discussie en bekijken na afloop welke argumenten van de voorstanders en van de tegenstanders ontkracht zijn en welke niet
- noteren welke spreker de beste argumenten gebruikte (het maakt niet uit of je het ermee eens bent of niet!)
- noteren welke argumenten zijn blijven liggen.

Het voeren van een debat

Stappenplan

Stap 1

Bepaal waarover gediscussieerd gaat worden

Stap 2

Bedenk de stelling

Stap 3

Bereid in groepjes van drie het debat voor. Verzamel zoveel mogelijk argumenten voor en tegen de stelling. Bepaal de drie belangrijkste argumenten voor de stelling. Doe hetzelfde voor de tegenargumenten. Kies of jullie groepje de stelling wil verdedigen of willen aanvallen.

Stap 4

Bepaal in overleg met de leerkracht welk groepje van drie de stelling gaat verdedigen en welk groepje tegen de stelling in zal gaan. Alle voor- en tegen groepjes bedenken nu hoe ze straks op de argumenten van hun tegenstanders zouden kunnen reageren. Elk groepje legt deze reactie op de tegenstander voor zichzelf vast.

Stap 5

Er wordt een gespreksleider, een tijdwaarnemer en twee verslaggevers uitgekozen. De overige groepsleden vormen de jury.

Stap 6

Het lokaal wordt ingericht voor het debat.

Stap 7

De debaters krijgen 10 minuten de tijd om de eerste ronde voor te bereiden.

Stap 8

De speelleider leidt het debat in en bespreekt de spelregels.

Stap 9

De eerste ronde duurt 6 minuten. Ieder trip krijgt 3 minuten. Elke debater 1 minuut om zijn/haar standpunt met 1 of meer argumenten naar voren te brengen. Eerst komen de voorstanders dan de tegenstanders. Er wordt niet op elkaar gereageerd.

Opmerking: Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om op elkaars standpunten te reageren. Dat gebeurt in de tweede ronde. Wel is het handig om de argumenten van de tegestanders te noteren.

Stap 10

De verslaggevers presenteren in het kort de argumenten voor en tegen. De gespreksleider ziet er op toe dat het allemaal duidelijk is voor iedereen.

Stap 11

De 2e ronde duurt 10 minuten. De gespreksleider leidt weer in. De debaters gaan in 10 minuten in op elkaars standpunten. De sprekers mogen voor hun groepje 2 x een time-out vragen van een minuut. Elke spreker komt aan het woord. Als je aan het woord wilt komen steek je je hand op.

Stap 12

De gespreksleider sluit de 2e ronde af en leidt de laatste ronde in.

Stap 13

De 3e ronde duurt 4 minuten. Elk debattrio krijgt 2 minuten om een samenvatting van hun standpunt en hun argumenten te geven.

Stap 14

Na het debat volgt een discussie met elkaar. Juryleden, verslagleggers, tijdwaarnemer zijn nu publiek geworden. De gespreksleider vraagt eerst aan oud-juryleden om hun commentaar op het debat (welke argumenten zijn weggewerkt, welke argumenten waren het best, welke drogredenen werden gebruikt, zijn er argumenten blijven liggen) Steek steeds je hand op als je iets wilt zeggen. Daarna volgt de discussie tussen publiek en debaters. De gespreksleider rondt de discussie af met een korte samenvatting.

Opmerking: Je kunt voor het debat het aantal voor-en tegenstanders peilen. De peiling kan herhaald worden na afloop van de derde ronde en/of na afloop van de plenaire discussie

Voor meer informatie over debateren en regels: op YouTube staan een aantal voorbeeld filmpjes als je 'debateren met kinderen' intoetst.

Bron: www.fontys.nl/lerarenopleiding/tilburg/biologie/vaardigheden/links/debat.html